

รายงานสืบเนื่อง

การประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ
เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 16
และการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ครั้งที่ 3
“งานวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่น”

22 กรกฎาคม 2559

ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

จัดโดย

สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

ร่วมกับ

เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
สารจากอธิการบดี	I
สารจากระองอธิการบดีฝ่ายวิชาการและวิจัย	II
สารจากระองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและการคลัง	III
สารจากประธานเครือข่ายบัณฑิตศึกษา	IV
สารจากผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมวิชาการและงานทะเบียน	V
สารจากผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา	VII
เครือข่ายการจัดการประชุม	VIII
คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	IX
ผู้ทรงคุณวุฒิบรรยายพิเศษ	XV
กำหนดการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนอผลงานวิจัย	XVII
กำหนดการนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)	XVIII
กำหนดการนำเสนอผลงานวิจัยภาคโปสเตอร์ (Poster Presentation)	XLII
สารบัญ	LIII
การนำเสนอผลงานวิจัยภาคบรรยาย (Oral Presentation)	1
การตัดสินใจเลือกสถานที่พักของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ <i>วิรุฬห์ ทั่นสมัย สิทธิเดช สิริสุขะ</i>	2
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการวิจัยทางด้านการจัดการทรัพยากรมนุษย์ โดยการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญผ่านการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นหลัก <i>จิรภัทร ใจอารีย์ ณภัทร วุฒธะพันธ์</i>	15
การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความพึงพอใจของนักศึกษาที่เรียนรู้แบบร่วมมือ ด้วยวิธีแบ่งกลุ่มผลสัมฤทธิ์วิชาการวิเคราะห์เชิงคณิตศาสตร์เรื่องลิมิตของลำดับ <i>อาตุลย์ จงรักษ์ อภิวัฒน์ คำภีระ</i>	29
การใช้ชุด กฎ กติกา เงื่อนไขในการเช็คเวลาเรียนเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเข้าเรียนของนักศึกษาที่ลงทะเบียนในรายวิชา เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อชีวิต <i>เชษฐาพร ปาคำวัง</i>	35
ผลการจัดการเรียนการสอนของหลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ TQF ของนักศึกษาปริญญาตรี คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ <i>เชมปริต ขุนราชเสนา</i>	50
การศึกษาแนวโน้มความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ <i>สุภาพร วิสุ่งเร</i>	61
การคิดวิเคราะห์ การคิดแก้ปัญหาและความสามารถในการทำโครงงานวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่เรียนด้วยชุดกิจกรรมส่งเสริมการทำโครงงานวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับต้นยาสูบ <i>ร่ำไผ่ สีสมา วันดี รักไร่ ภาณุกรณ์ ทับทิมใส</i>	69

การศึกษาแนวโน้มความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต

คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Trends of Demand for Bachelor of Thai Traditional Medicine Program,
Faculty of science and Technology, Phetchabun Rajabhat University.

สุภาพร วิสูงเร¹

Supaporn Wisungre¹

¹คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

บทคัดย่อ

การศึกษาแนวโน้มความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและผู้ใช้บัณฑิต การวิจัยเป็นเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและผู้ใช้บัณฑิตในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ชัยภูมิและพิจิตร การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 1,051 คน มีระดับความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.00 และมีแนวโน้มความต้องการสมัครเข้าศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 88.10 และผู้ใช้บัณฑิตจำนวน 147 คน มีระดับความต้องการผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทยอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.91 และหน่วยงานมีความต้องการผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย คิดเป็นร้อยละ 91.80

คำสำคัญ : แนวโน้มความต้องการ หลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Abstract

Trends of Demand for Bachelor of Thai Traditional Medicine Program, Faculty of science and Technology, Phetchabun Rajabhat University. This research aimed to study of demands for studying Bachelor of Thai Traditional Medicine Program and studying demand the supervisors in undergraduate of Bachelor of Thai Traditional Medicine Program from faculty of Science and Technology, Phetchabun Rajabhat University. The methodology used to examine was a survey research divided into two groups of high school students and supervisors in undergraduate in the province of Phetchabun, Chaiyaphum and Phichit. The data were analyzed by using descriptive

statistics, percentage, mean and standard deviation. The results showed that 1,051 studying students of demanded for studying the Thai Traditional Medicine Program at the most level of 4.00 and trends of demand Thai Traditional Medicine Program, Faculty of Science and Technology in Phetchabun Rajabhat University at 88.10%. The 147 graduate student users demanded for thai traditional medicine professional at the most level of 3.91 and expecially the most demand for thai traditional medicine professional at 91.80%

Keywords : Trends of Demand, Bachelor of Thai Traditional Medicine Program, Faculty of science and Technology, Phetchabun Rajabhat University

บทนำ

การแพทย์แผนไทย (Thai Traditional Medicine) เป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมที่ถูกนำมาใช้ในการดูแลสุขภาพมาช้านาน ศาสตร์การแพทย์แผนไทยที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ ประกอบด้วย การตรวจวินิจฉัยและการบำบัดรักษาโรคตามทฤษฎีทางการแพทย์แผนไทย การปรุงยาและผลิตยาจากสมุนไพร การนวดไทยบำบัดรักษาโรค และการดูแลหญิงตั้งครรภ์ การดูแลหญิงหลังคลอด ตลอดจนการดูแลทารกแรกเกิด นอกจากนี้การดูแลสุขภาพด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยยังครอบคลุมทั้งการป้องกันโรค การบำบัดรักษาโรค การฟื้นฟูสมรรถภาพ และการสร้างเสริมสุขภาพ (กลุ่มกฎหมายและคดี กองการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, 2552) ปัจจุบันภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยได้กลับมามีบทบาทที่สำคัญในการดูแลสุขภาพของคนไทย โดยการผสมผสานการบริการแพทย์แผนไทยเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพของประเทศ มีการประยุกต์ใช้ องค์ความรู้ ภูมิปัญญาแพทย์แผนไทยที่มีอยู่เดิมร่วมกับภูมิปัญญาแพทย์ตะวันตก ตลอดจนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อให้ปรากฏผลเชิงประจักษ์ของการดูแลสุขภาพโดยแพทย์แผนไทยอย่างมีคุณภาพ มีมาตรฐาน มีประสิทธิภาพและมีความปลอดภัย (ขวัญชัย วิศิษฐานันท์ และอุบลวรรณ ขอฟุ้ง, 2550) การพัฒนางานทางการแพทย์แผนไทยได้ดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทยสุขภาพวิถีไท ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2555-2559) มีการกำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับกำลังคนด้านการแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก ให้มีคุณภาพและได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยมีการกำหนดให้มีแผนแม่บทการพัฒนากำลังคน ตั้งแต่การผลิต การพัฒนาองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ความก้าวหน้าและความมั่นคงทางวิชาชีพ จรรยาบรรณ โดยมีกลยุทธ์ที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับสถาบันการอุดมศึกษา คือ การพัฒนามาตรฐานการผลิตกำลังคน โดยการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของการแพทย์แผนไทยทั้งในแบบครูรับมอบตัวศิษย์และแบบสถาบันการศึกษา ตั้งแต่มาตรฐานหลักสูตร ครู ตำรา คู่มือ อุปกรณ์การเรียนการสอน การฝึกปฏิบัติงาน การประชุมวิชาการ การวิจัย และมีการกำหนดโครงสร้างและกรอบอัตรากำลังคนด้านการแพทย์แผนไทย เพื่อให้สถานภาพของบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทยนั้นมีความมั่นคง เป็นที่ยอมรับ และมีความก้าวหน้าทางวิชาชีพเช่นเดียวกับวิชาชีพอื่นๆ (คณะอนุกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไท, 2555)

ดังนั้น เพื่อตอบรับนโยบายการพัฒนากำลังคน สถาบันการอุดมศึกษาจึงได้จัดการเรียนการสอนในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตและหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิตหลายแห่ง แต่การผลิตนักศึกษาในแต่ละปี

การศึกษาไม่เพียงพอต่อความต้องการของหน่วยงานรัฐและเอกชน สืบเนื่องจากการกำหนดสัดส่วนอัตราอาจารย์ต่อนักศึกษา ทำให้ในแต่ละปีการศึกษาไม่สามารถผลิตได้ตามกำหนด และการขยายระบบบริการสุขภาพงานแพทย์แผนไทยสู่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลทุกตำบล จึงทำให้มีการขาดแคลนบุคลากรทางด้านการแพทย์แผนไทย (เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเครือข่ายสถาบันการผลิตกำลังคนด้านการแพทย์แผนไทย ครั้งที่ 24, 2557) จากความสำคัญของการแพทย์แผนไทยและการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาแนวโน้มความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาหลักสูตรและใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อศึกษาความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ของผู้ใช้บัณฑิต

วรรณกรรมและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย เป็นการประกอบวิชาชีพที่กระทำหรือมุ่งหมายจะกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการแนะนำ การตรวจโรค การวินิจฉัยโรค การบำบัดโรค การรักษาโรคการป้องกันโรค การส่งเสริมและการฟื้นฟูสุขภาพ โดยอาศัยองค์ความรู้ด้านเวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย การผดุงครรภ์ไทย การนวดไทย การแพทย์พื้นบ้านไทย และองค์ความรู้ด้านอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการ ทั้งนี้ ด้วยกรรมวิธีการแพทย์แผนไทยซึ่งถ่ายทอดหรือพัฒนาสืบต่อกันมาตามตำราการแพทย์แผนไทยหรือจากสถานศึกษาที่สภากาการแพทย์แผนไทยรับรอง (ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 10 ก : หน้า 3-4) การเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย ต้องได้รับปริญญาหรือประกาศนียบัตรเทียบเท่าปริญญาสาขาการแพทย์แผนไทยหรือสาขาการแพทย์แผนไทยประยุกต์จากสถาบันการศึกษาที่สภากาการแพทย์แผนไทยรับรองและต้องสอบผ่านความรู้ตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับสภากาการแพทย์แผนไทย ซึ่งปัจจุบันหลักสูตรการแพทย์แผนไทยที่รับรองจากสภากาการแพทย์แผนไทย มีจำนวน 18 แห่ง เช่น วิทยาลัยการแพทย์พื้นบ้านและการแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ คณะแพทย์แผนตะวันออก มหาวิทยาลัยรังสิต และวิทยาลัยแพทย์แผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เป็นต้น โดยมีโครงสร้างและรายละเอียดของหลักสูตรแตกต่างกันตามบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย (สภากาการแพทย์แผนไทย, 2558)

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการและพลเรือน ได้กำหนดมาตรฐานกำหนดตำแหน่งสายงานแพทย์แผนไทย มีชื่อตำแหน่งคือ แพทย์แผนไทย ที่ใช้เรียกผู้ประกอบวิชาชีพสาขาการแพทย์แผนไทย ประเภทเวชกรรมไทย เภสัชกรรมไทย การนวดไทย และการผดุงครรภ์ไทย การกำหนดมาตรฐานตำแหน่งสายงานแพทย์แผนไทย ประเภทวิชาการ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับปฏิบัติการ ข้าราชการ และชำนาญการพิเศษ สายงานนี้คลุมถึงตำแหน่งต่างๆ ที่ปฏิบัติงานด้านการแพทย์แผนไทย ซึ่งมีลักษณะงานที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การส่งเสริม การป้องกัน การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับชีวิต สุขภาพและอนามัยของประชาชน ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย รวมถึงการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย คิดค้น วางแผน และพัฒนาวิชาการและเทคโนโลยีด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร

ให้คำปรึกษา แนะนำ ฝึกอบรมเกี่ยวกับวิทยาการด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพร และปฏิบัติหน้าที่อื่นที่เกี่ยวข้อง
(สำนักงาน ก.พ., 2558)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลและนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลทางสถิติ มีลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประกอบด้วย นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร และชัยภูมิ และผู้ใช้บัณฑิตจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลภาครัฐและภาคเอกชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร และชัยภูมิ

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย นักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) โรงเรียนที่มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ได้ออกแนะแนวการศึกษาต่อ ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร และชัยภูมิ ประจำปีการศึกษา 2558 โดยเป็นนักเรียนที่เรียนด้านวิทยาศาสตร์-คณิตศาสตร์ และมีความต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี จำนวน 1,950 คน และผู้ใช้บัณฑิต ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้บริหารหรือบุคลากรจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดและสำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาลภาครัฐและภาคเอกชน และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร และชัยภูมิ จำนวน 235 แห่ง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบสอบถามสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป ระดับความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต แนวโน้มความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต และข้อเสนอแนะ และแบบสอบถามสำหรับผู้ใช้บัณฑิต แบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไป สถานภาพหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม ระดับความต้องการผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย และข้อเสนอแนะ

3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ ประกอบด้วย การออกแบบแบบสอบถาม การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยประเมินความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย หรือ IOC เมื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว นำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแบบสอบถามและนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะเดียวกันกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามสำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีค่าเท่ากับ 0.92 และ แบบสอบถามสำหรับผู้ใช้บัณฑิต มีค่าเท่ากับ 0.89

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการจัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร และชัยภูมิ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean หรือ $\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ SD.)

ผลการวิจัย

แบบสอบถามสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 1,950 ชุด ได้รับแบบสอบถามส่งคืนมาจำนวน 1,051 คน คิดเป็นร้อยละ 53.90 และแบบสอบถามสำหรับผู้ใช้บัณฑิต จัดส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 235 ชุด ได้รับแบบสอบถามส่งคืนมาจำนวน 147 ชุด คิดเป็นร้อยละ 62.55 ผลการวิจัย มีดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย มีดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.50 มีอายุ 17 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.80 กำลังศึกษาอยู่มัธยมศึกษาชั้นปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 69.60 เกรดเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.01-3.50 คิดเป็นร้อยละ 36.50 ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 81.30 จังหวัดพิจิตร คิดเป็นร้อยละ 9.40 และจังหวัดชัยภูมิ คิดเป็นร้อยละ 9.30

1.2 ระดับความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีระดับความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตในภาพรวมมีระดับความต้องการมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 มีความต้องการศึกษาหลักการนวดเพื่อรักษาโรคในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.23 มีความต้องการศึกษาหลักการตรวจและรักษาโรคด้วยวิธีการแพทย์แผนไทยในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.16 และมีความต้องการศึกษาหลักการนวดเพื่อส่งเสริมสุขภาพในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.13

1.3 แนวโน้มความต้องการศึกษาต่อในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต พบว่า กลุ่มตัวอย่างทราบว่าวิชาชีพการแพทย์แผนไทย เป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับการดูแลสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 90.20 โดยรู้จักวิชาชีพการแพทย์แผนไทย คิดเป็นร้อยละ 90.10 และทราบว่าวิชาชีพนี้ใช้หลักทฤษฎีการแพทย์แผนไทยในการตรวจโรค การรักษาด้วยยาสมุนไพร การนวดไทย และการดูแลสุขภาพตั้งครรภ์และหลังคลอด คิดเป็นร้อยละ 89.20 กลุ่มตัวอย่างทราบว่ามีการเปิดการเรียนการสอนหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตหรือหลักสูตรการแพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต ในสถาบันอุดมศึกษาของภาครัฐและเอกชน คิดเป็นร้อยละ 85.00 และหากมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์เปิดรับนักศึกษาเข้าศึกษาในหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการสมัครเข้าศึกษาหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 88.10

2. ผลการศึกษาความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ของผู้ใช้บัณฑิต มีดังนี้

2.1 ข้อมูลทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58.50 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 41.50 อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.40 ระยะเวลาการทำงาน 15-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 39.46

2.2 สถานภาพหน่วยงานของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า เป็นหน่วยงานรัฐบาล คิดเป็นร้อยละ 96.60 ไม่มีผู้ประกอบการวิชาชีพ คิดเป็นร้อยละ 51.70 มีการใช้กรรมวิธีการแพทย์แผนไทย เช่น การนวดไทย การใช้ยาสมุนไพร การอบสมุนไพร การประคบสมุนไพร การดูแลสุขภาพหลังคลอด การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 72.80 และมีความต้องการผู้ประกอบการวิชาชีพการแพทย์แผนไทย คิดเป็นร้อยละ 91.80

2.3 ระดับความต้องการผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย พบว่า ผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการผู้ประกอบวิชาชีพที่มีความสามารถรักษาโรคด้วยวิธีการทางการแพทย์แผนไทย เช่น การตรวจ การวินิจฉัยโรค การรักษาและบำบัดโรค เป็นต้น ในระดับมากที่สุดโดยเฉลี่ย 4.23 มีความต้องการผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทยที่มีจรรยาบรรณทางวิชาชีพการแพทย์แผนไทยในระดับมาก โดยเฉลี่ย 4.20 มีความสามารถส่งเสริมสุขภาพและฟื้นฟูสุขภาพด้วยวิธีการทางการแพทย์แผนไทย เช่น การออกกำลังกายด้วยท่าฤๅษีดัดตน การรับประทานอาหารสมุนไพร การดื่มน้ำสมุนไพร เป็นต้น ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 4.06

2.4 ข้อเสนอแนะจากผู้ใช้บัณฑิต พบว่า

2.4.1 หน่วยงานมีความต้องการบุคลากรแพทย์แผนไทย แต่ขาดงบประมาณการจ้าง

2.4.2 สนับสนุนให้มีการเปิดการเรียนหลักสูตรแพทย์แผนไทยบัณฑิต ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

2.4.3 มีความต้องการบุคลากรทางการแพทย์แผนไทย แต่ไม่มีอาคารให้บริการที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ของสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติทำให้ไม่สามารถเปิดให้บริการได้

2.4.4 ควรผลิตบัณฑิตที่สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

2.4.5 ควรส่งเสริมการแพทย์แผนไทยอย่างจริงจัง

2.4.6 ควรมีวิธีการคัดเลือกนักศึกษาเข้าศึกษาต่อให้มีความเหมาะสม

2.4.7 มีความต้องการเจ้าหน้าที่แพทย์แผนไทยครบทุกโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างน้อย 1 คน/โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล

2.4.8 อยากได้ผู้ประกอบวิชาชีพที่มีความรู้เรื่องการทำเวชปฏิบัติ เพื่อบำบัดอาการต่างๆ ด้านวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

2.4.9 อยากให้เปิดการเรียนการสอนสำหรับบุคคลทั่วไป บุคลากรสาธารณสุข หรือผู้ที่สนใจในช่วงนอกเวลา เช่น เสาร์-อาทิตย์ เป็นต้น เพื่อความสะดวกของผู้เรียนและควรมีการต่อยอดสำหรับบุคลากรทางด้านนี้โดยอาจลดขั้นตอนการเข้าศึกษาให้มีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่ากับที่นักศึกษาภาคปกติ

2.4.10 ขาดบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย มีเพียงการใช้สมุนไพรต่างๆ ร่วมกับการรักษาพยาบาลทั่วไป ไม่มีการผลิตยาเองจำหน่าย

สรุปและวิจารณ์ผล

การศึกษาแนวโน้มความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พบว่า กลุ่มตัวอย่าง มีระดับความความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตในภาพรวมระดับมาก เนื่องจาก ปัจจุบันหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตที่เปิดการเรียนการสอนตามสถาบันการศึกษาต่างๆ เป็นหลักสูตรที่ถูกรับรองจากสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน ซึ่งผู้ที่เรียนใน

หลักสูตรนี้สามารถสอบบรรจุเข้ารับราชการ อีกทั้งยังมีสภาการแพทย์แผนไทย ซึ่งเป็นสภาวิชาชีพที่เข้ามาส่งเสริมการศึกษา การพัฒนา การวิจัย ตลอดจนรับขึ้นทะเบียนและออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย

2. ความต้องการหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิต คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ของผู้ใช้บัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นหน่วยงานรัฐบาล ในหน่วยงานไม่มีผู้ประกอบวิชาชีพแต่มีการใช้กรรมวิธีทางการแพทย์แผนไทย อีกทั้งหน่วยงานมีความต้องการผู้ประกอบวิชาชีพการแพทย์แผนไทย สอดคล้องกับการศึกษาของสุกัญญา หมวดทอง และเพ็ญภา ศรืหรั่ง (2549) ศึกษาความต้องการบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย ของโรงพยาบาลภาครัฐในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า โรงพยาบาลมีความต้องการบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านการแพทย์แผนไทยภายใน 5 ปีข้างหน้า คิดเป็นร้อยละ 79.4 โดยผู้ใช้บัณฑิตมีความต้องการผู้ประกอบวิชาชีพที่มีความสามารถรักษาโรคด้วยวิธีทางการแพทย์แผนไทย เช่น การตรวจ การวินิจฉัยโรค การรักษาและบำบัดโรค เป็นต้น มากที่สุด สอดคล้องกับการศึกษาของ ปาริณกุล ตั้งสุทธทัย (2551) ได้ศึกษาสถานการณ์การมารับบริการด้านการแพทย์แผนไทย ในสถานบริการสาธารณสุขของรัฐปี 2546-2550 พบว่า กลุ่มตัวอย่างเข้ารับบริการการนวดรักษาและฟื้นฟูสภาพมากที่สุด

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษานี้สำเร็จล่วงไปได้ด้วยดีโดยได้รับการสนับสนุนทุนอุดหนุนงานวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนและคณะครูจากโรงเรียนต่างๆ ผู้บริหาร บุคลากรจากหน่วยงานของภาครัฐและเอกชนในสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ โรงพยาบาล และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในเขตพื้นที่จังหวัดเพชรบูรณ์ พิจิตร และชัยภูมิ

เอกสารอ้างอิง

กรมพัฒนาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก. 2557. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเครือข่าย

สถาบันการผลิตกำลังคนด้านการแพทย์แผนไทย ครั้งที่ 24. (อัคราเนนา)

กลุ่มกฎหมายและคดี กองการประกอบโรคศิลปะ กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ. 2552. พระราชบัญญัติการ

ประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2547

พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2550 พร้อมด้วยพระราชกฤษฎีกา

กฎกระทรวง ระเบียบ ประกาศกระทรวงสาธารณสุข และประกาศคณะกรรมการวิชาชีพที่ออกตาม

พระราชบัญญัติการประกอบโรคศิลปะ พ.ศ. 2542. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการ

โรงพิมพ์ องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

ขวัญชัย วิศิษฐานนท์ และอุบลวรรณ ขอพึง. 2550. โรงพยาบาลแพทย์แผนไทยต้นแบบ ข้อเสนอการจัดตั้ง

หน่วยบริการแพทย์แผนไทยเพื่อการสร้างคน สร้างความรู้ รายงานวิจัยดูแลสุขภาพแบบพอเพียง.

กรุงเทพฯ : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุข.

คณะอนุกรรมการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไท พ.ศ. 2555-2559. 2555.

แผนยุทธศาสตร์ชาติ การพัฒนาภูมิปัญญาไทย สุขภาพวิถีไท ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ :

อุษากการพิมพ์.

- ปาริณกุล ตั้งสุขฤทัย. 2551. สถานการณ์การมารับบริการด้านการแพทย์แผนไทย ในสถานบริการ
สาธารณสุขของรัฐปี 2546-2550. นนทบุรี: สถาบันวิจัยการแพทย์แผนไทยและอาโรคยศาลา.
พระราชบัญญัติ วิชาชีพการแพทย์แผนไทย พ.ศ. 2556. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130. ตอนที่ 10 ก :
หน้า 3-4 (1 กุมภาพันธ์ 2556).
สภาการแพทย์แผนไทย. รับรองสถาบันการศึกษา. [online]. สภาการแพทย์แผนไทย. 2558. :
แหล่งที่เข้าถึง : [http://www.thaimed.or.th/home/index.php/accredited-
institution/accredited-institution/list-of-academy](http://www.thaimed.or.th/home/index.php/accredited-institution/accredited-institution/list-of-academy). [18 พฤศจิกายน 2558]
สำนักงาน ก.พ.. บัญชีมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง : สายงานประเภทวิชาการ. 2558. แหล่งเข้าถึง :
[http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php?option=com_content&view=article&id=](http://www.ocsc.go.th/ocsc/th/index.php?option=com_content&view=article&id=3230)
3230& . [18 พฤศจิกายน 2558]
สุกัญญา หมวดทอง. 2549. ความต้องการบุคลากรด้านการแพทย์แผนไทย ของโรงพยาบาลภาครัฐ
ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. ขอนแก่น : วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธรขอนแก่น.